

PRESENTACIÓ

DE LA XII EDICIÓ DE L'ESPAI DESPUIG

Els centres d'estudis són generadors de coneixement a través dels seus projectes de recerca, sovint amb propostes d'aplicabilitat, i a través de les investigacions que es recullen en les seves revistes i monografies.

Un coneixement que en molts casos es construeix de manera col·lectiva i pluridisciplinària, fet que afavoreix la idiosincràsia de les entitats i, que en d'altres ocasions, és fruit de recerques individuals, voluntàries i altruistes.

Els centres són plataformes per a generar un tipus de coneixement que d'altra manera ni es realitzaria ni s'arribaria a publicar. Un coneixement íntimament lligat a les persones que el generen i a les de l'entorn immediat, ja que en la producció hi intervenen uns valors i un compromís que diferencien la recerca realitzada des dels centres d'estudis de la produïda en l'àmbit acadèmic.

Marina Garcés diu: «No n'hi ha prou de tenir accés al coneixement disponible del nostre temps, sinó que el que és important és poder relacionar-nos-hi de manera que contribueixi a transformar-nos a nosaltres i el nostre món cap a bé.» Aquest és el paradigma dels estudis locals.

Tot això sense perdre el rigor i el caire científic, però amb una mirada més posada en com interpel·lar la societat de proximitat per fer-la crítica, compromesa i participativa.

Manuel de Pedrolo deia: «La llibertat no és fer el que vulguis, és no haver de fer allò que volen els altres.» Fer recerca en el marc d'un centre d'estudis et dona aquesta llibertat que et manleva l'àmbit acadèmic.

Tanmateix, en els darrers anys, els centres d'estudis han intensificat esforços per tal de compartir aquest coneixement i ho han fet a través de propostes més tradicionals, com la producció d'exposicions o materials didàctics, i també de les eines digitals, que s'han posat a l'abast amb l'objectiu d'arribar a un major nombre de persones i de connectar-se a circuits acadèmics més enllà del seu entorn immediat.

Què ha representat i què representa per a nosaltres com a éssers humans haver participat en projectes en el món local, articulats en bona part des dels centres d'estudis? Com i què seríem sense haver tingut unes determinades conviccions que ens han lligat als centres? Com les recerques que hem generat i les que hem rebut ens han configurat el pensament i la capacitat de reflexió crítica? Com el coneixement que hem transmès als nostres territoris s'ha assimilat i ha ajudat a transformar-lo a fi de bé? Com transmetre aquests valors, aquestes conviccions personals a les noves generacions?

Una altra qüestió a tractar seria preguntar-nos amb quines conviccions hem de defensar el saber generat en i des de l'àmbit local com a element bàsic per millorar la nostra manera de relacionar-nos entre nosaltres i amb l'espai de vida. Com hem de treballar per aconseguir que les nostres societats no siguin analfabetes envers l'entorn proper, tot i que visquin colgades d'informació i coneixement? És qüestió només d'eines o també de conceptes i conviccions?